

ת"פ 75296/01/19 - מדינת ישראל נגד קובי משה סניץ, יהונתן פולק פסטרנק

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 75296-01-19 מדינת ישראל נ' סניץ ואח'
בפני כבוד השופט איתן כהן

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. קובי משה סניץ
2. יהונתן פולק פסטרנק (עציר)

הנאשמים

הכרעת דין

החלטתי לזכות את הנאשם 1 מחמת הספק ולהרשיע את הנאשם 2.

כללי

1. נגד הנאשמים הוגש כתב אישום שעניינו הפרעה לשוטרי במילוי תפקידו, עבירה לפי סעיף 275 לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**").

עובדות כתב האישום

2. על פי עובדות כתב האישום, ביום 19.07.2017 סמוך לשעה 18:00 התקיימה הפגנה על ציר 60 סמוך לקבר רחל. במהלך ההפגנה החלו מתפרעים שזהותם אינה ידועה, ליידות אבנים ובקבוקי תבערה לכיוון מתחם קבר רחל תוך שהמון המתפרעים מתקרב לכיוון המתחם. בהמשך לכך, הכריזו השוטרים שחר יצחקי, דין דן קדושים ולאונרד שוורץ על פינוי ההפגנה לאחר שחשו בסכנה המתקרבת. משהמשיכו המתפרעים במעשיהם, השתמשו השוטרים באמצעי אל-הרג לצורך פינויים מהמקום.

בשלב זה, בעמדם בתווך בין המתפרעים לשוטרים, הכשילו הנאשמים את השוטרים באופן המתואר להלן:

נאשם 1 נעמד במרכז הכביש ומנע בגופו מג'יפ משטרתי להתקדם לעבר המתפרעים, תוך שהתנגד לפינויו בידי השוטרים ותוך שדחף את השוטר יצחקי.

נאשם 2 נעמד במרכז הכביש ומנע בגופו מהג'יפ להתקדם לעבר המתפרעים. כאשר ביקש ממנו השוטרי לאונרד להתפנות מהמקום, מסר בכזב באנגלית וכדי להקשות על פינויו שהוא אינו מבין עברית.

כתב האישום מייחס לנאשמים שעשו מעשים בכוונה להפריע לשוטרים בעת מילוי תפקידם כחוק או להכשילם בכך.

תשובת הנאשמים לאישום

3. נאשם 1 כפר באשמה. בתשובתו לאישום אישר שהיה במקום האירוע, אך טען שנעצר לאחר שהבחין במעצרו של אדם מבוגר וניגש אליו כדי להבין מדוע נעצר. הנאשם 1 הכחיש שחם את הג'יפ כפי שיוחס לו, הכחיש שסירב להתפנות מהמקום, והכחיש שדחף את השוטרי יצחקי. עוד טען שלא שמע את הכרזת הפיזור שהכריזו השוטרים.

4. נאשם 2 סרב להיות מיוצג על ידי סניגור והצהיר שהוא אינו מכיר בסמכותו של בית המשפט, מסכים להגשת העדויות, ואינו מתכוון לשאול את העדים שאלות.

בדבריו בבית המשפט הסביר את עמדתו כהאי לישנא: "אני לא מכיר בסמכות בית המשפט כמו שאמרתי בהקראה. בישראל ישנו משטר אפרטהייד שבו אזרחים לא יהודים אינם נהנים מאותן זכויות של אזרחים יהודים. בשטחים הכבושים חיים תחת דיקטטורה צבאית. השאלה היא לא אם הפרעתי או לא במהלך פיזור הפגנה. לא הפרעתי להם מספיק. אין ספק בכך. השאלה היא האם הכרה בסמכות ביהמ"ש היא שיתוף פעולה עם אותו משטר אפרטהייד אני לא מכיר בסמכות בית המשפט כחלק מאותו משטר לדון בהתנגדות למשטר זה".

בעקבות דבריו אלה, קבעתי שאראה בהם ככפירה כללית בכתב האישום על כל ההשלכות הכרוכות בכך.

גדר המחלוקת

5. המחלוקת בין הצדדים ממוקדת אפוא בשאלות הבאות:

האם הכשילו הנאשמים את השוטרים -

בכך ששני הנאשמים עמדו במרכז הכביש, חסמו בגופם את הג'יפ המשטרתי ומנעו ממנו להתקדם לעבר המתפרעים?

בכך שהנאשם 1 התנגד לפינויו מהמקום ודחף את השוטרי יצחקי?

בכך שהנאשם 2 מסר בכזב באנגלית וכדי להקשות על פינויו, שהוא אינו מבין עברית כאשר ביקש ממנו השוטרי לאונרד להתפנות מהמקום.

דין והכרעה

6. לאחר שבחנתי את הראיות שהובאו במשפט, מצאתי שאין בכוחה של התשתית הראייתית שהוצגה בנוגע לנאשם 1 כדי להוביל להרשעתו.

שונים הם פני הדברים בנוגע לנאשם 2, אשר לגביו מצאתי שדי בתשתית שהוצגה כדי להרשיעו.

אפרט את הנימוקים העומדים בבסיס החלטתי.

הראיות שהובאו בפרשת התביעה

7. השוטר דין קדושים: סמל מחלקה במג"ב בפלוגה מ"ה במג"ב עוטף ירושלים, פלוגה אשר אחראית על מתחם קבר רחל. העיד שביום האירוע התכונן עם צוותו להפרת סדר באזור שער 30 אשר מפריד בין קבר רחל לבית לחם. בשלב מסוים החל יידוי אבנים ועל כן יצא עם צוותו לעבר המקום. בתחילה יצאו רגלית, ולאחר מכן הובא ג'יפ הקרקל שעל גגו מותקן אמצעי לפיזור הפגנות.

את המשך האירועים תיאר כך:

"עמדו הרבה חבר'ה שמה שבעצם חסמו את מעבר הקרקל ומנעו ממני להתקדם לעבר שאר האנשים שנמצאו שם. אני זוכר שהיה מעצר של כמה חשודים שהפריעו לנו ולאחר שהם נעצרו אני חזרתי חזרה לכיוון שער 30...אני זוכר שכן אדם אחד הפריע לי לעבור עם הרכב. זה רכב כבד. זה כמו צומת שמפרידה בין שני כבישים. נכנסנו קדימה ופשוט חסמו לנו את הגישה עם הרכב...אני זוכר שאמרנו להם ללכת משם כדי למנוע חיכוך...אנחנו חוזרים לעמדה ואז ניסינו כמה פעמים להיכנס עם הרכב והם פשוט חסמו אותנו עד שעצרו אותם" (פרוטוקול עמ' 13).

סיפר שראה שעצרו אדם אחד שעמד מולו והפריע לרכב לעבור. בהתייחס לאותו אדם מסר: **"ראיתי חשוד אחד מתוך הרכב שעמד והפריע לנו ולא אז. חסם את הרכב...אחרי שספגנו אבנים וכו', רק אז נשלחתי להביא את הקרקל וברגע שהבאתי אותו אחד מהפורעים חסם ונעצר... הוא הפריע לי לבצע את הפעולה שלי ולא התפנה והוא נעצר" (פרוטוקול עמ' 14-15).**

כשנשאל אם הוא זוכר את העצורים השיב שאינו זוכר אותם לא במראה ואף לא בשמותיהם, אך הוא זוכר שאדם ספציפי הפריע לו. לאחר שענין בדוח הפעולה ובהודעתו מסר את שמות שלושת העצורים שבהם שני הנאשמים ויוסף שרקאווי. העד לא זכר מי מהשלושה היה זה שעמד והפריע לו.

בחקירתו הנגדית הבהיר שוב שהיה בתוך הקרקל ולא ראה את מעצר כל החשודים, אך ראה את מעצרו של החשוד שהפריע לו.

8. פקד לאונרד שוורץ: כיום משמש בתפקיד מפקד שיטור עירוני ובעת האירוע שימש סמ"פ בפלוגה נ"ה של מג"ב עוטף ירושלים. העיד שביום האירוע נערכה הפגנה סמוך לקבר רחל, ותפקיד הכוח שעליו הוא נמנה היה להגן על המתפללים במקום. בשלב מסוים החלה תנועה בשטח וההמון התקדם לכיוון מתחם הקבר והחל ליידות לעברו אבנים. פעולה זו הייתה בבחינת "קו אדום" עבור הכוח.

בהתייחסו למפגש עם החשודים שחסמו את הקרקל מסר כך: **"ביציאתנו החוצה עם הקרקל, עמד בן אדם מול הקרקל וניסה למנוע ממנו לעבור. הבחור נעצר עם עוד אחד. שלושה אנשים היו בסיפור הזה"** (פרוטוקול עמ' 18).

ובהמשך, לאחר שעיין בדוח הפעולה, מסר: **"ירדתי מהקרקל וניסיתי להזיז הצידה את החשודים שניסו למנוע מאתנו להתקדם...ברגע שיצאנו לפזר את ההמון, שלוש דמויות חשודים ניסו לעצור את הקרקל בגופם וכדי לא לתת לנו אפשרות להפעיל אותו ולפזר את ההמון. החשודים נעצרו והובאו לתוך הקבר להמשך טיפול"** (פרוטוקול עמ' 18).

כשנשאל מה הוא זוכר לגבי שלושת החשודים, השיב שאחד היה פלסטיני ושניים אזרחים ישראלים.

בהתייחסו לנאשם 2 מסר: **"אחד מהם פסטרנק לא היה מעונין לדבר איתי עברית ואמר שהוא לא מעונין לדבר עברית. לאחר מכן שמעתי אותו מדבר עברית בתוך הקבר"** (פרוטוקול עמ' 19).

לדבריו, ניסה יחד עם שוטרים אחרים להזיז את החשודים כדי לאפשר לקרקל לנוע. בתגובה התנגדו החשודים פיזית לפעולה תוך שדחפו ותקפו את השוטרים במקום.

בחקירתו הנגדית נשאל מה עשה כל אחד מהנאשמים, והשיב שמעין בדוח הפעולה עולה שהם עמדו מול הקרקל אחד אחרי השני, ולא שלושתם יחד. מעבר לכך לא זכר פרטים נוספים. בהמשך הוסיף שלמיטב זכרונו השלושה עמדו פחות או יותר באמצע הכביש במסלול הנסיעה של הרכב.

כשנשאל מי עצר את השלושה, השיב לאחר שעיין בדוח הפעולה שהוא עדכן את השלושה בדבר מעצרו.

כנשאל שוב אם עצר את השלושה, השיב: **"מה שזכור לי אנחנו תפסנו אותם. אני בין האנשים שתפס אותם. אני אישית הכנסתי לתוך הקבר"** (פרוטוקול עמ' 21).

בדוח הפעולה ת/1 כתב כך (הטעויות במקור): **"כשהתהלוכה הייתה כ-5 מטר משער 30 נזרקו כ-30 אבנים לעבר השער כשחצי מהם חדרו לקבר. בוצע יציאה לצד האדום בכדי לפזר את ההמון, כולל שימוש באלפ"א. יש לציין שבזמן זה הקבוצה התחלקה ל-2 קבוצות. קבוצה העיקרית של כ-80 אנשים על ציר 60 שזרקו כמות מאסיבית של אבנים ובקבוקים לעבר קבר רחל ועוד קבוצה של כ-20 חשודים**

שנשאר כ-10 מטר מול הקבר ליד כ-20 עיתונאים שהיו במקום. בשלב מסוים הוחלט על ידי באישור מג"ד דרומי סנ"צ שחר יצחקי על שימוש בוונם לטובת הפיזור של ההמון שהמשיכו לזרוק אבנים ובקבוקים לעבר הקבר. בכניסה של הרכב המשטרה מסוג קרקל לציר 60, נעמד חשוד עם חולצה ירוקה, שהתברר לאחר מכן שמדובר ביוסף חסין שרקאוי... מול הקרקל ולא נתן לרכב המשטרה להמשיך לנסוע בכדי שיפזר את ההמון. ניגשתי על החשוד וביקשתי ממנו שיזוז כי הוא מפריע בטיפול בהפס"ד. הנ"ל המשיך לעמוד במקום. באתי עליו ואמרתי לו שהוא מעוכב בעברית וניסיתי לקחת אותו הצידה בכדי לאפשר המשך תנועה של הרכב. הנ"ל התנגד וניסה להדוף אותי ממנו וניסה לדחוף אותי. אמרתי לו שהוא עצור ולקחתי אותו לכיוון מתחם הקבר כשהוא מתנגד לאורך כל הדרך. בהגעתי לתוך מתחם הקבר הוריתי לשים עליו אזהרות וחזרתי לכיוון רכב הקרקל. בהגעתי לקרקל הבחנתי בחשוד בחולצה כחולה שלאחר מכן התברר שמדובר בסניץ קובי משה צבי... וגם הוא התחיל לעמוד מול הקרקל. ביקשתי ממנו שיזוז כי הוא מפריע והנ"ל התחיל להשתולל ולדחוף. את החשוד השני גם תפסתי ומשכתי אותו פנימה לתוך הקבר ועדכנתי את החשוד על סיבת המעצר, הכשלת שוטר בתפקידו והתנגדות למעצר. יצאתי פעם נוספת לכיוון ציר 60 והתחלתי ללכת עם הכוחות במקום לעבר ההמון שממשיך לזרוק אבנים. כשהגעתי במרחק של כ-30 מטר מהקבר לכיוון ההמון נתקלתי בחשוד השלישי, לבוש בחולצה שחורה, שהתברר שמדובר בפולק פסטרנק... ניגשתי עליו וביקשתי שיזוז כי הוא מפריע לי בפיזור ההמון הנ"ל, אמר שלא מדבר עברית, ולא רוצה לזוז וכשבאתי להזיז אותו מהמקום החשוד התנגד באופן פיזי. הודעתי לו שהוא עצור על הפרעה לשוטר במילוי תפקידו והוא המשיך להתנגד בזמן שאני מוביל אותו לכיוון הקבר. יש לציין לגבי החשוד השלישי שבהזדמנות אחרת כשנכנסתי לקבר שמעתי אותו מדבר בעברית. כששאלתי אותו למה הוא לא דיבר איתי הוא אמר 'אני לא מדבר אתך עברית'

בדוח ציין שבמהלך האירוע לא השתמש בכוח נגד העצורים.

בדוח המעצר של הנאשם 1 בסעיף 3 שכותרתו: "נסיבות המקרה" כתב השוטר כך: "במהלך ההפס"ד בציר 60 מול קבר רחל, החשוד הסית את הקהל במקום, הכשיל את השוטרים שבאו לפזר את ההפס"ד בכך שלא רצה לפנות את הכביש לטובת כניסה עם רכב משטרה למקום, סירב לעיכוב והתנגד למעצר"

בדוח המעצר של הנאשם 2 בסעיף 3 שכותרתו: "נסיבות המקרה" כתב השוטר כך: "הנ"ל מסרב להתפנות מהכביש בזמן פיזור הפס"ד בציר 60 בקבר רחל, סירב לעיכוב והתנגד למעצר"

בהודעתו ת/2 נרשמו מפיו הדברים הבאים (הטעויות במקור): "בשלב הראשון היה התקהלות של כ-200 אנשים ולאחר כמה דקות התחילו זריקות אבנים ובקבוקים לעבר השער, יצאנו החוצה לפזר את ההמון בשלב הראשון הרכב המשטרה עם הוונם יצא החוצה כדי להפעיל את הגז ולפזר את המייד"י אבנים. בשלב הזה היה חשוד לבוש ירוק שלאחר מכן התברר שהוא תושב שטחים עמד מול הג'יפ המשטרה ולא נתן לנו להמשיך לנסוע כדי לפזר את ההמון ... בקשתי מהחשוד לעזוב את המקום כמה פעמים אך לא היה מענה מצדו והמשיך לעמוד מול הרכב שלנו... ניגשתי אליו וניסיתי להזיז אותו מהמקום כדי

לאפשר נסיעה של הרכב, הנ"ל התנגד ובשלב הזה הגיע מפקד הגדוד שחר יצחקי ואז הצלחנו לגרום לו לזוז ולהוביל אותו לתוך מתחם הקבר איפה שיהיה מוגן מהאבנים. כשחזרתי ראיתי חשוד נוסף שלאחר מכן התברר שמדובר בקובי משה. הבחור היה ליד הקרקל ניסה להפריע לקרקל בנסיעה שלו וראיתי אותו דוחף את שחר יצחקי. בשלב הזה שוטר שלי ג'רייס ביחד עם שחר הזיזו את החשוד לכיוון מתחם הקבר על מנת להמשיך טיפול בהפס"ד. לאחר שהחשוד קובי ... הגיע לידי הודעתי לו שהוא עצור על הפרעת שוטר במילוי תפקידו והכשלת שוטר. חזרתי לאחר מכן לתוך ההפס"ד ואז זיהיתי חשוד עם חולצה שחורה ומכנס שחור שהתברר לאחר מכן שמדובר בפולק פסטרנק שעמד באמצע הכביש ולא נתן לנו להמשיך לטפל בהפס"ד. אמרתי לבחור שאתה מפריע ושצריך שתזוז הצידה אך החשוד אמר לי באנגלית שאני לא מבין עברית. לאחר מכן אני ושוטר נוסף הזזנו אותו הצידה ואמרתי לו בעברית שהוא מעוכב על הפרעה לשוטר במילוי תפקידו... בסיום ההפס"ד שמעתי את החשוד הזה מדבר בעברית עם החיילים. שאלתי אותו למה לא דיבר איתי בעברית ואז ענה לי 'אתך אני לא מדבר בעברית'."

גם בהודעתי ציין שלא נעשה שימוש בכוח כלפי החשודים.

9. רס"ב עאדל סואעד: גבה את הודעות הנאשמים. העיד על מזכר שכתב שלפיו במהלך חקירתו של נאשם 1, הלה התרעם על כך שראה את תמונתו על גבי אחת האסמכתאות למעצר שהיו במשרד.

המזכר הוגש באמצעותו וסומן ת/3.

על פי המזכר הנחקר הבחין בקצין חותם על אסמכתא למעצר. השוטר ציין שבמתחם החקירות היו עצורים נוספים מאירועים אחרים והקצין חתם על אסמכתאות שנגעו אליהם.

בהתייחסו לחקירות הנאשמים, העיד שהציע לשני הנאשמים להיוועץ בעורך דין ושניהם סרבו. הנאשם 2 אף סרב לחתום על הודעתו.

הודעות הנאשמים 1 ו-2 הוגשו באמצעותו וסומנו ת/4 ו-ת/5 בהתאמה.

10. סנ"צ שחר יצחקי: כיום מפקד גדוד במג"ב איו"ש, ובתקופה הרלוונטית שימש מפקד הגדוד הדרומי של מג"ב עוטף ירושלים ומתוקף תפקידו פיקד על האירוע. העיד שהאירוע החל בתהלוכת מחאה נגד הצבת מגנומטרים בהר הבית, ובהמשך התפתח להפרת סדר סמוך לקבר רחל אשר סיכנה את הכוחות ואת האזרחים שהיו במקום. סיפר שדבר קיומה הצפוי של התהלוכה היה ידוע מראש ובהתאם לכך הוכן כוח ערוך ומתוגבר שהמתין במקום מתוך הבנה שתפתח הפרת סדר. בשלב שבו חש סיכון למתחם הקבר, הורה על פתיחת השער ופיזור ההפגנה, ולצורך כך השתמש בכוחות שעמדו לרשותו, באמל"ח ובג'יפ מסוג קרקל.

בהתייחסו לפעולות הנאשמים סיפר כך "אותם חשודים היו במרחק מאוד קרוב אל השער. כשנכנסנו עם הג'יפ הם ניסו לחסום אותו אל מול חזית הג'יפ כדי שלא יוכל להמשיך בתנועה ולפזר את אותה תהלוכה" (פרוטוקול עמ' 35).

כשנשאל בכמה אנשים מדובר, השיב שהוא זוכר שלושה או יותר.

עוד סיפר: "הם ניסו לחסום את דרכו של הג'יפ למרות שסימנו להם עם הידיים לא להתקדם ונאלצנו לבצע מעצר שם...שלושתם נעצרו על ידנו אגב שימוש בכוח כי הייתה התנגדות למעצר והובלנו אותם לתוך שטח קבר רחל כי שם אפשר לארגן אותם להמשך טיפול באופן נוח יחסית" (פרוטוקול עמ' 35).

לשאלת בית המשפט מה עשה כל אחד מהנאשמים, השיב: "קשה לי לזכור מה כל אחד עשה אבל אני יכול להגיד בוודאות ששלושתם נעו אל מסלול הרכב ע"מ לחסום אותו". (פרוטוקול עמ' 36).

בהמשך העיד שכל אחד משלושת העצורים נעצר בפני עצמו והם לא נעצרו כקבוצה. כך גם הובל כל עצור באופן שונה אל מתחם הקבר. הבהיר שכל עצור התנגד באופן שונה למעצרו, כאשר אחד מהשלושה התנגד יותר ודחף את השוטרים שנאלצו לכופף את ידיו ולהובילו.

בעדותו סימן את התוואי והמיקומים על גבי תצ"א שהוצגה לו. התצ"א וסימוני העד הוגשו וסומנו ת/6.

בחקירתו הנגדית נשאל פעם נוספת מה עשה כל אחד מהנאשמים, והשיב: "מה כל אחד עשה אני לא זוכר אם הוא הלך ברגל ימין או שמאל. אני זוכר ששלושתם הלכו לכיוון הקרקל לחסום אותו עם שלטים או דגלים ואיתם עוד אנשים...הם נעמדו מול הקרקל עם שלטים. חלקם היו בתפוזת אבל הקדמיים ישרו קו מול הקרקל" (פרוטוקול עמ' 46);

ובהמשך אמר: אמרתי כקבוצה מה הם עשו. באופן פרטני אני לא יכול לפרט...שלושתם היו בחזית מול הקרקל. אני לא זוכר את המיקום הספציפי של כל אחד" (פרוטוקול עמ' 47).

בהתייחסו למעצרים של החשודים הסביר שכל עצור נעצר בידי שני שוטרים. מסר שלמיטב זכרונו עצר את הנאשם 2 יחד עם השוטר שוורץ. מאוחר יותר במתחם הקבר פגש בשלושת העצורים ואמר להם שהם עצורים.

לשאלת בית המשפט הסביר שהתהלוכה הייתה אלימה, והקבוצה שחסמה את דרכו של הקרקל הייתה חלק בלתי נפרד מהתהלוכה ועמדה חוצץ בינם ובין הכוח. לדבריו אותה קבוצה מצומצמת לא נקטה באלימות עד שלב המעצר שאז התנגדו החשודים למעצרים.

11. רס"מ האני אבו ריש: דוח הפעולה של העד הוגש חלף חקירתו הראשית וסומן ת/7.

בדוח נכתב שהעד שימש כמפעיל ונום (אמצעי לטיפול בהפרות סדר).

על נסיבות האירוע כתב כך:

" תחילה המפגינים הגיעו דרך ציר 60 בסמוך מאוד לעמדת פילבוקס 30 בצדו הפלשתינאי עם דגלי אש"ף ופתח והחלו בקריאות הסתה. לאחר מספר רגעים היו גם ידוויי אבנים לעבר מתחם קבר רחל אשר חדרו פנימה. הונחתי לבצע כניסה רכובה על מנת להרתיע את המתקבלים. הכוח הרגלי החל להרחיק את המתפרעים תוך שימוש באמצעי פיזור, זריקת רימוני הלם וגז. מרבית המתפרעים התרחקו לעומק השטח למעט מספר חשודים שהמשיכו בקריאות וצעקות והנפת שלטים. עם חזרתי לכיוון הכוח זיהיתי שבוצע מעצר של 3 חשודים שהפריעו לשוטרים במילוי תפקידם ולא צייתו להם. זיהיתי שמבצע המעצר 42 לאונרד שוורץ. לאחר סיום האירוע בערך בשעה 20:40 התבקשתי...להוביל את העצורים לכיוון 300 להמשך טיפול"

העד ציין בדוח את שמם של שלושת העצורים שהוביל: יוסף, שרקאווי, קובי משה ויונתן פולק.

בחקירתו הנגדית התייחס נסיבות ההפגנה וסיפר שעוד טרם צאתו של הכוח משער מתחם הקבר, יודו אבנים לעבר המתחם והמתפרעים צעקו "אללה הוא אכבר".

12. ג'ריס דבס: כיום אזרח. בעת האירוע שימש כשוטר מג"ב לוחם בחפ"ק של פלוגה נ"ה. העיד שביום האירוע נערך לתהלוכה באזור קבר רחל שבמהלכה החלו מתפרעים ליידות אבנים לעבר הכוחות. סיפר שהמג"ד הנחה לעצור אנשים שהפריעו לשוטרים לעשות את עבודתם. המג"ד עצמו עצר את אחד החשודים. לדבריו לא ראה את המעצר אך בהמשך הצטרף למג"ד וליווה את אותו עצור פנימה. בעדותו זיהה את העצור כנאשם 1. העד לא זכר שהיו עצורים נוספים. מסר שהעצורים הפריעו לשוטרים לעשות סדר וחסמו את השוטרים ואת הג'יפ. לאחר שענין בהודעתו, בהתייחסו למעשי העצורים, אמר: "אני זוכר שהם הפריעו לנו לפזר את ההפגנה אבל אני לא זוכר ספציפית מה היה".

13. מטעם המאשימה הוגשו המוצגים הבאים:

ת/1 דוח פעולה ודוחות מעצר של הנאשמים שערך פקד לאונרד שוורץ;

ת/2 הודעתו של פקד לאונרד שוורץ;

ת/3 מזכר שערך רס"מ עאדל סוואעד;

ת/4 הודעת הנאשם 1;

ת/5 הודעת הנאשם 2;

ת/6 תצ"א של אזור האירוע עם סימוניו של סנ"צ שחר יצחקי;

ת/7 דוח פעולה שערך רס"מ האני אבו ריש.

הראיות שהובאו בפרשת ההגנה

14. הנאשם 1 העיד שהשתתף בהפגנה בקרבת קבר רחל, ובשלב מסוים נפתח השער והוזרמו כוחות למקום. חלק גדול מהאנשים התרחק מהאזור וקבוצה של כמה עשרות המשיכה ללכת קדימה. בשלב זה נפרד מהנאשם 2 שהלך לחפש שירותים בצדו השני של הכביש, ולדבריו בפעם הבאה שנפגשו היו שניהם עצורים. את המשך השתלשלות האירוע תיאר כך:

"היה ג'יפ והגיעו אתו חיילים וחנו אותו לא רחוק מאתנו, ירדו מהג'יפ. בשלב די מהר אחרי זה הם מקבצים את המפגינים בצד הכביש וזהו...עוברות 10-15 דקות, אולי אפילו יותר ואז אני רואה שנעצר בחור מבוגר, אני ניגש לחיילים שעוצרים אותו...שואל אותם למה ומבקש מהם שיניחו לבנאדם ואז עוצרים גם אותי" (פרוטוקול עמ' 62).

עוד סיפר שהשוטרים שעצרו אותו כופפו את ידו למרות שאמר להם שאינו מתנגד להם. לאחר מספר דקות פגש את הנאשם 2 שנעצר גם הוא. לדבריו ניסה ללכת עם השוטרים אך הם לא אפשרו לו ללכת ישר, הכניסו אותו אל מאחורי השער ושם אזקו אותו.

בתשובה לשאלות בית המשפט השיב שלא שמע שהשוטרים כרזו הוראת פיזור.

אשר לאשמה בדבר חסימת הג'יפ, מסר שלא חסם את הג'יפ ולא מנע ממנו להתקדם. לדבריו הג'יפ הגיע וחנה במקום ואז ירדו ממנו השוטרים. הוסיף שמדובר בכביש רחב ושהדרך הייתה פתוחה לפני הג'יפ להתקדם אם רצו השוטרים בכך. הכחיש שהתנגד לפינויו ושדחף את סנ"צ יצחקי.

בחקירתו הנגדית מסר שניגש לשוטרים כאשר ראה שעצרו את יוסף שרקוואי.

לדבריו לא הבחין בידיו אבנים במקום האירוע.

בהתייחסו לאינטראקציה עם השוטרים טען שלא היה לו חיכוך עם השוטרים, ובמילותיו: **"הסיבה שזה היה מפליא זה שעמדתי שמה, השוטרים הניחו לנו, לא היה לנו חיכוך איתם, הם מבחינתם הניחו לנו, אנחנו עומדים שמה והם לא מפריעים לנו ואנחנו לא מפריעים להם, בגלל זה זה מוזר שעצרו את שרקוואי...בשלב שאני רואה שנטפלים לבן אדם ללא סיבה נראית לעין, ניגשתי אליהם לשאול אותם למה ולבקש" (עמ' 75 לפרוטוקול).**

בהמשך לכך נעצר. הנאשם שיער שנעצר כיוון שהפריע לשוטרים בכך שפנה אליהם בעניין שרקוואי.

בעדותו הדגיש שלא התנגד למעצרו ולא דחף שוטרים, וכי השוטרים הם אלה שעיקמו את ידיו.

15. הנאשם 2 ויתר על זכותו להעיד. גם בחקירתו במשטרה שמר על זכות השתיקה (ת/5).

16. מטעם ההגנה הוגשו המוצגים הבאים:

נ/1 אסמכתא לכליאת בגיר- דוח קצין ממונה;

נ/2 מזכר שכתב עאדל סואעד;

נ/3 רישום המעיד על סגירת התיק נגד יוסף שרקאווי מחוסר ראיות מספיקות;

נ/4 שתי תמונות ממעצרו של נאשם 1.

הערכת העדויות

17. כאמור לא מצאתי שיש די בתשתית הראייתית שהוצגה לי להרשעת הנאשם 1, ומנגד מצאתי שנגד הנאשם 2 קיימת תשתית מספקת להרשעה.

הנאשם 1

18. גרסתו של הנאשם 1 הותירה בליבי ספק שממנו זכאי הנאשם ליהנות. ספק זה מצטרף לתשתית ראייתית שאינה מספיקה להרשעה.

19. הנאשם 1 טען שבעקבות מעצרו של אדם מבוגר (יוסף שרקאווי) הגיע לבדוק מדוע עצרו השוטרים את אותו אדם, שאל אותם מדוע עצרו אותו וביקש שיניחו לו ואז נעצר בעצמו. הגרסה מעלה את האפשרות שבעת שהנאשם 1 ניגש לשוטרים, סברו אלה מתוך שגגה שאף הוא הגיע לשם כדי לחסום את הקרקל בשים לב שמדובר היה באירוע סוער ואלים.

20. התרשמתי שעדותו של הנאשם 1 כנה וכי סיפר על הדברים כהווייתם. גם השוטרים לא טוענים שהקבוצה שאיתה נמנה הנאשם 1 הייתה אלימה כפי שלמשל העיד המג"ד יצחקי. בנסיבות אלה גרסתו של הנאשם 1 שלפיה שמר על הקו הלא אלים גם בהתנהלותו עובר למעצרו היא הגיונית וסבירה.

נוסף על כך, גרסתו של הנאשם 1 עוררה את אמוני במובן זה שהייתה מתונה, לא מעצימה וניכר היה שהיא אינה מונעת מכעס או משנאה.

כך גם נתמכה גרסתו בתמונה שהוגשה שמטעם ההגנה - נ/4.

21. תמיכה נוספת לגרסתו מצאתי דווקא בעדותו של השוטר לאונרד שהעיד כך: **"ביציאתנו החוצה עם הקרקל עמד בנאדם מול הקרקל וניסה למנוע ממנו לעבור (כפי הנראה שרקוואי, א"כ) הבחור נעצר עם עוד אחד"** (פרוטוקול עמ' 18). דהיינו הנאשם 1 אכן עמד ליד מקום מעצרו של שרקאווי כפי שהעיד.

22. השוטר דין קדושים סיפר שראה שעצרו אדם אחד שהיה מולו והפריע לרכב לעבור, לאחר שנשלח להביא את ג'יפ הקרקל וחזר איתו כדי לפזר את המתפרעים. השוטר מסר שאינו זוכר את העצורים, לא במראה ולא בשמות. לאחר שעין בדוח הפעולה ובהודעה, ציין את שמות שלושת העצורים אך לא זכר מי מהם היה זה שעמד והפריע.

23. השוטר לאונרד שוורץ מסר בעדותו: **"ברגע שיצאנו לפזר את ההמון שלוש דמויות חשודים ניסו לעצור את הקרקל בגופם"** (פרוטוקול עמ' 18).

בדוח הפעולה (ת/1) מסר תיאור שלפיו כל אחד מהחשודים חסם את הקרקל בשלב אחר, דהיינו אחד אחרי השני ולא ביחד. בהתייחסו למעשיו של הנאשם 1 כתב שהלה עמד מול הקרקל, לא נענה לבקשה שיזוז, השתולל ודחף ואז נעצר.

בהודעתו ת/2 חזר על התיאור שהחשודים חסמו את ג'יפ הקרקל אחד אחרי השני, ובהתייחס לנאשם 1 מסר שהלה ניסה להפריע לקרקל בנסיעתו וראה אותו דוחף את המג"ד שחר יצחקי.

24. המג"ד סנ"צ שחר יצחקי מסר בעדותו ששלושה חשודים שהו במרחק קרוב אל השער וניסו לחסום את ג'יפ הקרקל כדי שלא יוכל להמשיך בתנועה ולפזר את התהלכה. העיד על קבוצה שחבריה נעמדו מול הקרקל עם שלטים, ובמילותיו: **"אני זוכר ששלושתם הלכו לכיוון הקרקל לחסום אותו עם שלטים או דגלים ואיתם עוד אנשים...הם נעמדו מול הקרקל עם שלטים. חלקם היו בתפוזות אבל הקדמיים ישרו קו מול הקרקל"** (פרוטוקול עמ' 46).

מסר שהשלושה נעצרו תוך שימוש בכוח. העד התקשה לזכור מה עשה כל אחד מהעצורים, אולם טען ששלושתם חסמו את הרכב בוודאות. לאחר מכן הבהיר שכל אחד מהעצורים נעצר בפני עצמו והשלושה לא נעצרו כקבוצה. כל אחד מהעצורים התנגד באופן שונה למעצר, ואחד מהם התנגד יותר, דחף את השוטרים ואלה נאלצו לכופף את ידיו ולהובילו.

יש לציין שלא הוגשו לבית המשפט דוח שערך העד או הודעה שמסר.

25. השוטר האני אבו ריש ראה את מעצר שלושת החשודים אולם לא פירט מה עשה כל אחד מהם. בעדותו טען שנעצרו שלושה חשודים שהפריעו לשוטרים במילוי תפקידם ולא צייתו להם. לאחר שעין בדוח שערך ציין את שמו של שרקוואי ואת שמות הנאשמים 1 ו-2.

26. השוטר ג'ריס דבס לא ראה את מעצרו של הנאשמים, ומסר בעדותו שהעצורים חסמו את הג'יפ אולם לא זכר פרטים, ובלשונו: **"אני זוכר שהם הפריעו לנו לפזר את ההפגנה אבל אני לא זוכר ספציפית מה היה"**

(פרוטוקול עמ' 56). אשר לשרווקאי טען שעמד מול הג'יפ ועצר את הג'יפ באמצעות הידיים.

27. מכל האמור עולה שהשוטרים קדושים, אבו ריש ודבס לא מסרו תיאורים מובחנים בנוגע לכל אחד מהעצורים. כך שלא ניתן להסתמך על גרסתם כשהיא עומדת בפני עצמה ולקבוע על פיה ממצאים מובהקים.

המג"ד יצחקי אף הוא התקשה לזכור מה עשה כל אחד מהעצורים ובאיזה אופן חסם את תנועת הג'יפ. כך גם לא זכר את סדר הדברים - מי חסם ראשון, מי נעצר ראשון וכיו"ב, אולם זכר ששלושתם חסמו את הרכב ונעצרו תוך שימוש בכוח. על כן גם על סמך עדותו לא ניתן לקבוע ממצאים חד משמעיים.

28. השוטר שוורץ הוא אפוא הציר המרכזי של ראיות התביעה, אולם גם גרסתו אינה חפה מפגמים כפי שיפורט להלן:

א. מעדותו השתמע לכתחילה ששלושת העצורים פעלו יחדיו "**ברגע שיצאנו לפזר את ההמון שלוש דמויות חשודים ניסו לעצור את הקרקל בגופם**" דהיינו המעשה של השלושה נעשה ברגע היציאה כלומר באותו זמן.

בהמשך עדותו הבהיר שהעצורים עמדו מול הקרקל אחד אחרי השני ולא ביחד, ומעבר לכך לא זכר פרטים נוספים דהיינו באיזה אופן חסם כל אחד מהם ומה היה סדר הדברים.
בדוח הפעולה (ת/1) ובהודעה (ת/2) מסר שהעצורים חסמו את הג'יפ אחד אחרי השני ובהתאם לכך גם נעצרו זה אחר זה.

ב. בהודעתו (ת/2) טען שראה את הנאשם 1 דוחף את המג"ד יצחקי. דא עקא שיצחקי עצמו לא העיד שהנאשם 1 דחף אותו.

ג. בדוח המעצר בהתייחסו לנאשם 1 כתב השוטר שוורץ כך: "**החשוד הסית את הקהל במקום**", טענה שלא העלה בעדותו, לא העלה בדוח הפעולה, ולא העלה בהודעתו.

ד. הן בדוח הפעולה (ת/1) והן בהודעתו (ת/2) מסר השוטר שוורץ שלא השתמש בכוח נגד העצורים. טענה זו סותרת את גרסת המג"ד יצחקי שמסר שנעשה שימוש בכוח, ואת התמונה שהוגשה מטעם ההגנה (נ/4) שבה נראה בבירור כיצד הנאשם 1 מובל בידי שוטרים שמעקמים את ידו לאחור. יש לציין שהשוטר שוורץ אישר בעדותו שהיה בין האנשים שתפסו את העצורים (פרוטוקול עמ' 21).

ה. בחקירתו הנגדית לא הכחיש שחתם על אסמכתא לכליאת הנאשם 1 בשעה 01:07, בעוד שחקירתו של הנאשם 1 החלה בשעה 01:27. דהיינו האסמכתא נחתמה עוד בטרם ניתנה לנאשם 1 ההזדמנות למסור את גרסתו ועוד בטרם ראיין אותו, הליך בלתי תקין בעליל.

מכאן שיש קושי להתבסס על גרסתו של השוטר לאונרד בעניין הנאשם 1.

הנאשם 2

29. התשתית הראייתית שהציגה המאשימה בצירוף לראשית ההודיה של הנאשם 2 - אשר מולם לא הציב הנאשם 2 גרסה משלו אשר יש בכוחה להוות משקל נגד, הובילה אותי לכלל מסקנה שהמאשימה עמדה בנטל המוטל על שכמה והוכיחה את אשמתו ברף הנדרש בפלילים.

30. כמו שצוין לגבי הנאשם 1, גם לגבי הנאשם 2 לא מסרו השוטרים קדושים, אבו ריש ודבס תיאורים מובחנים בנוגע לכל אחד מהעצורים. כך שלא ניתן להסתמך על גרסתם כשהיא עומדת בפני עצמה.

וכך גם המג"ד יצחקי התקשה לזכור מה עשה כל אחד מהעצורים ובאיזה אופן חסם את תנועת הג'יפ, לא זכר את סדר התרחשות הדברים - מי חסם ראשון, מי נעצר ראשון וכיו"ב, וזכר רק ששלושת העצורים חסמו את הרכב ונעצרו תוך שימוש בכוח. על כן גם על סמך גרסתו לא ניתן לקבוע ממצאים חד משמעיים.

31. השוטר לאונרד מסר פרטים ברורים ומפורטים אודות מעשיו של הנאשם 2 בדוח הפעולה, בדוח המעצר ובהודעה. אמנם הפגמים שנמצאו בגרסתו משליכים על עוצמתה הראייתית גם בנוגע לנאשם 2. ברם המשקל המצרפי של גרסת העד, גרסת יתר השוטרים, בצירוף לראשית ההודיה ולהימנעותו של הנאשם 2 לענות על שאלות בחקירה, להשיב לאישום ולהעיד - מאפשר להגיע למסקנה שאשמתו הוכחה כדבעי ברף הנדרש בהליך הפלילי.

32. בכתב האישום מיוחס לנאשם 2 שהפריע לשוטרים בכך שעמד במרכז הכביש ומנע בגופו מהג'יפ להתקדם לעבר המתפרעים, ובכך שמסר כקזב באנגלית וכדי להקשות על פינויו שהוא אינו מבין עברית כאשר ביקש ממנו השוטר לאונרד להתפנות מהמקום.

אשר לחלק השני, מסר השוטר לאונרד בעדותו כך: **"אחד מהם פסטרנק לא היה מעוניין לדבר איתי עברית, ואמר שהוא לא מעוניין לדבר עברית. לאחר מכן שמעתי אותו מדבר עברית בתוך הקבר."**

בדוח (1/ת) כתב השוטר בהתייחס לנאשם 2: **"אמר שלא מדבר עברית ולא רוצה לזוז"**.

בהודעה (2/ת) כתב השוטר: **"החשוד אמר לי באנגלית שאני לא מבין עברית"**. מאוחר יותר, כששמע את החשוד מדבר בעברית עם החיילים ושאל אותו למה לא דיבר אתו בעברית הלה ענה לו: **"אתך אני לא מדבר בעברית"**.

תיאוריו של השוטר לאונרד לכל הפחות בעדותו ובדוח הפעולה, מלמדים שהנאשם 2 לא רצה לשוחח עמו בעברית. דומני שזכותו של חשוד שלא לדבר בעברית והתיאור שמסר השוטר בעדותו ובדוח, לא משכלל עבירה.

לפיכך, אקדים ואמר שהעובדות שלפיהן מורשע הנאשם 2 בהפרעה לשוטר הן שעמד במרכז הכביש, חסם בגופו את ג'יפ הקרקל ומנע ממנו להתקדם לעבר המתפרעים.

33. הנאשם 2 שתק ולא שיתף פעולה עם ההליך המשפטי כמעט בכל השלבים שבהם היה אמור למסור את גרסתו.

34. בהודעתו במשטרה ענה על שתי שאלות. לשאלה הראשונה שהוצגה לו בחקירה: "האם הבנת את החשד נגדך" השיב "כן הבנתי". לשאלה האחרונה: "האם יש לך מה להוסיף", השיב "לא". מעבר לכך באמצע חקירתו ובתגובה לכך שהחוקר שאל שאלה שהחשידה אותו בהשלכת בקבוקים לעבר השוטרים, העיר בצדק לחוקר שעניין זה לא היה כלול בחשדות שהוקראו לו. על יתר השאלות ענה במילים: "אני שומר על זכות השתיקה".

אשר לשתיקתו בחקירה, בהודעת הנאשם במשטרה עוד בטרם נשאל שאלות כלשהן נכתב במפורש כך :

"זכותך לא לומר דבר, דברך יתועדו ועשויים לשמש כראיה בבית המשפט, ואולם דע כי בית המשפט יוכל להביא בחשבון את שתיקתך".

בדין מיום 15.01.2020 אמר הנאשם 2 מספר דברים לפרוטוקול שצוטטו לעיל ושאותם ראיתי ככפירה כללית. מעבר לכך לא טען טענות, לא העיד, לא חקר את העדים, ולא סיכם.

35. החיסיון מפני הפללה עצמית מוקנה לכל נחקר ועל פיו זכותו של נחקר ובכלל זה עד, שלא להשיב על שאלות שהתשובות עליהן עלולות להפלילו בעבירה.

36. זכות השתיקה היא רחבה יותר ומוקנית רק לחשוד ועל פיה זכותו שלא להשיב לכל שאלה שיישאל בחקירתו, בין אם היא עלולה להפלילו ובין אם לאו.

37. זכות החיסיון מפני הפללה עצמית וזכות השתיקה נועדו אפוא להגן על נחקר או חשוד ולמנוע מהם להוביל להרשעתם בעבירה במו פיהם, בבחינת "אין אדם משים עצמו רשע".

38. סעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות) 1927 קובע: **"אדם, הנחקר כך, יהיה חייב להשיב נכונה על כל השאלות שיציג לו בשעת החקירה אותו קצין-משטרה, קצין מורשה אחר כנ"ל, חוץ משאלות שהתשובה עליהן יהיה בהן כדי להעמידו בסכנת האשמה פלילית"** דהיינו נחקר אינו חייב להשיב לשאלות שהתשובות עליהן עלולות להפלילו אותו.

39. סעיף 47 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 קובע: **"אין אדם חייב למסור ראיה אם יש בה הודיה בעובדה שהיא יסוד מיסודותיה של עבירה שהוא מואשם בה או עשוי להיות מואשם בה"**

40. בית המשפט העליון עמד על כך שזכות השתיקה נועדה למנוע את העמדת הנחקר במצב של התלבטות בין אינטרסים מנוגדים. בהתייחס לכך נאמרו בבית המשפט העליון בבג"צ 6319/95, 6836/95 **חכמי נגד לוי**, פ"ד נא(3), 750 (פסק דינה של כב' השופטת ט' שטרסברג-כהן) הדברים הבאים:

" זכות השתיקה באה כדי למנוע מאדם להיקלע לטרילמה שבה הוא מיטלטל בין החובה המוסרית והמשפטית לומר את האמת לבין החולשה האנושית לשקר כדי להציל את עורו, לבין הסתבכות בביזיון בית-המשפט עקב סירובו להעיד. כל אלה נמנעים על-ידי זכות השתיקה "

41. כידוע, שתיקה בחקירה יכולה ככלל לחזק את ראיות התביעה.

42. אשר להימנעות הנאשם מלהשיב לאישום, הימנעות זו יכולה להוביל לייחוס משקל ראייתי לחובתו והיא עשויה לשמש חיזוק למשקלן הראייתי של ראיות התביעה בהתאם לסעיף 152(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "**חסד"פ**").

43. אשר להימנעות מלהעיד במשפט, כידוע הימנעות זו נזקפת לחובתו של הנאשם ועשויה לשמש חיזוק לראיות התביעה ואף סיוע במקום שנדרש כזה בכפוף למגבלות הקבועות בסעיף 162

לחסד"פ.

44. ההלכה הפסוקה קבעה שבית המשפט רשאי שלא לתת משקל לשתיקת נאשם כאשר יש לנאשם הסבר סביר לשתיקתו (ראה ע"פ 277/81 **הלוי ואח' נגד מדינת ישראל** (26.03.1984)).

45. הנאשם לא הציב נרטיב נגדי לזה של המאשימה, לא הכחיש את המעשים המיוחסים לו, לא בחקירה, לא בתשובה לאישום, לא בפרשת ההגנה ואף לא בסיכומים ולא הציג הסבר משכנע לשתיקתו. כשבכל זאת אמר דבר מה שיש לו קשר להאשמות שיוחסו לו, אמר: "**לא הפרעתי להם מספיק. אין ספק בכך**" אמירה שמהווה ראשית הודיה.

הימנעות זו פועלת אפוא לחובתו ומחזקת את הראיות המסבכות שהצטברו נגדו.

סוף דבר

46. אני מזכה את הנאשם 1 מחמת הספק.

47. אני מרשיע את הנאשם 2 בעבירה לפי סעיף 275 לחוק העונשין בכך שעמד במרכז הכביש, חסם בגופו את ג'יפ הקרקל ומנע ממנו להתקדם לעבר המתפרעים. זאת לאחר שקבעתי שעובדות כתב האישום והוראת החיקוק שיוחסו לו בכתב האישום הוכחו ברף הנדרש בפלילים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בנוגע לנאשם 1 בתוך 45 ימים מהיום.

ניתנה היום, א' אייר תשפ"א, 13 אפריל 2021, במעמד הצדדים.